

Boekjes en agenda's van de jaren
Voor en na de oorlog

Arjen Hendrikszn Buikstra, zoon van Hendrik Buikstra en Minke Steensma, geboren 10/12/1886 op de Stemhúzzen aan de Westerdijk in St.Jacobiparochie en overleden op 86 jarige leeftijd op 2 febr. 1974 te St.Jacobiparochie.

Arjen was nummer 6 uit een gezin van 8 kinderen, waarvan de laatste twee al heel vroeg zijn overleden. Hij is altijd vrijgezel gebleven en woonde later aan 't Sandpad, wat later Klein Noordeinde heette en nog later G. van Saksenstraat genoemd is in St.Jacobiparochie.

Hij was keuterboer (Bildts: gernier) en verkocht de opbrengst van zijn verbouwde aardappelen en bieten, rapen vlas, groenten, erwten en bonen en blauwmaanzaad.

Arjen was een trouw lid bij muziekkorps "Aurora".

Ook was hij bestuurslid bij A.N.G.O.B (Algemene Nederlandse Geheel Onthouders Bond, (blauwe knoop), waar vergaderingen bij leden thuis werd gehouden, bij o.a. Sikke en Maaïke Dijkstra-Smit, bij Wop de Vries en bij Griet de Bruin Herrema. Op 18 maart 1940 was er een toneeluitvoering in café de Brouwerij in St.Jacob van de ANGOB door Ans Gobbers, Leeuwarden waar de zaal gevuld werd door 130 man.

Zijn rijwielplaatje was nr. 75183.

Arjen kreeg voor zijn 25-jarig dienstverband als kado een kast-stel van de baas. Dit bestond uit 2 zwarte vazen en een bijbehorend langwerpige schaalte van gips met goud versierd.

Dit werd "arbeiderstrots" genoemd.

Het was een zeer slechte imitatie van Engels porselein met klok, die als schoorsteenstel rond 1888 gebruikte werd.

Hij hield tijdens de Tweede wereldoorlog '40-'45 niet alleen de weersomstandigheden bij, maar ook de dagelijkse ontwikkeling betreffende zijn verbouw en opbrengsten.

Maar ook wat er zo gebeurde in en om St.Jacobiparochie tijdens de Duitse bezetting.

Ouders van **Arjen** en **Stendert**:

Hendrik Buikstra, geb. 1848 te St.Jabik en

Minke Steensma, geb. 1849, overleden 8/1/1923 (73 jaar)

Het stel trouwde in 1876

Kinderen uit dit huwelijk:

Stendert 6/8/1877 – 30/11/1935

Albertje 11/8/1878

Hendrikje 21/10/1879 – 10/07/1953 gehuwd met Jan Monsma

Gerben 26/9/1881 – 20/05/1948 gehuwd met Akke Mulder

Sytske 10/12/1883 27/11/1951 gehuwd met Klaas Reidinga

Arjen 10/12/1886

zoontje: naamloos 12/5/1890 (levenloos geboren)

Dirk, 12 weken 12/4/1894

Zijn broer Stendert Buikstra, geb. 6/08/1877 trouwde in 1904 met

Ymkje Kuipers en ze gingen in St. Jacobiparochie wonen. Uit dit huwelijk werd op 20/9/1908 een zoon Hendrik geboren.

Op 25 mei 1911 vertrokken ze naar Lollum, waar Stendert arbeider werd. Daarna werkte hij in Hallum 20/11/1913 tot 12/5/1914 en hij werd arbeider op de zuivelfabriek in Dronrijp.

Op 30/11/1935 overleed Stendert, hij werd 58 jaar.

Omdat Ymkje na het overlijden van haar man Stendert (oudste broer van Arjen) alleen kwam te staan is ze bij haar zwager Arjen H. Buikstra gaan samenwonen. Toen haar gezondheid wat minder werd verhuisde ze in St. Annaparochie naar een appartement in zorgcentrum Beuckelaer, waar ze in mits jaren 70 is overleden.

Ouders van **Ymkje**:

Jochum Anes Kuipers, geb. 30/8/1849 te Froubuurt en

Tjitske Ates Visser, geb. 12/12/1851 te Weidum.

Kinderen uit dit huwelijk:

Anne 19/3/1877

Ymkje 16/6/1878 Buikstra-Kuipers (schoonzus van Arjen)

Hiltje 20/11/1880

Jan 6/5/1882

Ate 3/11/1883

Rinske 20/11/1884

Trijntje 24/9/1888 bep van Tineke Wijngaarden-Visser

Pietje 3/3/1891

Yke 11/12/1894

Ymkje Jochums Kuipers in Menaldum geb. 16/06/1878 – overl.? in St. Annapar., Ymkje werkte als dienstmeid van 24/5/1897 – 1/10/1897 in Tzum. Daarna tot 4/8/1898 in Dronrijp en werd later dienstmeid bij boer Andries Hoogterp aan de Oudebildtdijk, St. Jacobiparochie.

Compilatie van de 5 agenda's van Arjen Buikstra 1940 t/m 1945

Tijdens de tweede Wereldoorlog van 1940 tot 1945 schreef hij dagelijks in zijn agenda's. Het meeste ging over der weersomstandigheden en zijn verbouwde vruchten op het land, welk hij allemaal met de hand bewerkte:

Hele maand barre winter met veel sneeuw, de melkventers konden vanwege de stuifsnieuw de spullen niet van de fabriek halen, want de weg was lamgelegd. Soms was het te mistig, dan weer dooide het te langzaam en de o.n.o-wind was te sterk.

12 maart 1940: het weer is wankel. Een kunstmestbon gehaald van de 2^e toewijzing en naar Beert Wassenaar gebracht.

31 maart 1940: de waterstand wordt veel te hoog gehouden voor de landerijen en vanwege de vervloekte oorlog.`

12 maai 1940: In het westen bulderen maar steeds kanonnen. Hoe veel arme kerels daar weer het leven zullen moeten laten – is verschrikkelijk

13 mei 1940: heel de wereld in de war, luchtgevecht in het noord/westen. De kanonnen bulderen onophoudelijk in het zuid-westen.

15 mei: de oorlog over? Heeft Nederland de strijd opgegeven?

17 mei: het is een beklemmende tijd, menigeen is beangst over de bloedverwanten, die onder de wapenen zij.

20 mei: St.Jabuurtsters zijn er best voor weg gekomen, nog niet één verkeerd bericht hier binnengekomen.

28 mei: er komen steeds soldaten thuis. Wat zullen ze zich gelukkig gevoelen.

30 mei: Sietsch(zus) is uit Leeuwarden overgekomen. Willem was gister uit dienst thuis gekomen. Hij had nogal wat meegemaakt in de voor Nederland woelige dagen. Er werd gezegd dat Den Helder door de Engelschen gebombardeerd was. Er is weer heel wat Duitsch materieel om west gebracht.

31 mei: ben naar Leeuwarden geweest. Daar kwam onze broer Gerben van Drachten. Alles overal wel nare omstandigheden.

16 juni 1940: vanwege oorlogsomstandigheden is de Kermis in St.Jacobiparochie dit jaar afgelast.

17 juni: men zegt dat Frankrijk de strijd tegen de Duitsers heeft gestaakt.

25 juni: verleden nacht veel vliegmachines en er werd ook geschoten.

14 juli: toch de kaatswedstrijd in St.Jacobiparochie van Jong Nederland Partij.

18 juli: vetbonnen naar St.Annaparochie gebracht.

31 juli: de Engelsen bombarderen dagelijks het vliegveld te Leeuwarden.
Er vallen ook slachtoffers – Helaas.

12 aug 1940: B. Koopsma en Bart en Lou helpen me bij het Eerstelingen graven. Ook snijden zij bieten.

Arjen gaat op zondag soms met Tjeerd te fietsen en dan kijken ze bij zee.

Griet ... helpt hem geregeld zijn huis op te knappen en dan brengt hij haar een ruiker voor op tafel.

26 aug: met H. Groeneveld voor de Luchtbescherming gelopen.

31 aug: de hele morgen weer kanongebulder om west, bepaald op de Noordzee.
Hoe lang zal deze oorlog nog duren.

21 sept.: er moest een portret gemaakt worden voor het identiteitsbewijs.

29 sept.: 2 bommen gevallen vannacht op het N. Bildt achter Beimers ter hoogte van de Koudeweg.

1 okt.: naar St.Annaparochie geweest om brandstofbonnen bij het distributie-kantoor.
Alles is op de bon.

14 okt: weer broodbonnen gekregen. Bij Vrouwenparochie weer bommen gevallen maar gelukkig geen doden.

21 okt.: een vliegmachine, het zal wel een Engelsch geweest zijn. Er zijn “krecht” voor 7 uur vanavond wat bommen in het zuidoosten neergelaten. Denkelijk op het vliegveld gemunt.

31 okt.: damp en koud, ‘s avonds regen en wind en duisternis.

vr.1 nov.: vanmorgen half 3 opgestaan voor de Luchtbeschermingsdienst.

8 nov.: naar Berlikum geweest om te horen hoe het met de uitbetaling staat van de door ons aan de Regering geleverde eerstelingen.

17 nov.: vanavond half 9 kanonnen gebulder, zoeklichten zoeken de westerse horizon af, een vliegtuig bromt. Zeker een Engelschman, mooi licht maan.

21 nov.: Griet en ik hebben de vul-kachel gezet. Het weer is koud en guur.

26 nov.: gisteravond lichtkogels, zoeklichten en kanon gebulder in het N. en N.W.

2 dec.: ze hebben om de noord weer heel wat mijnen laten springen, waardoor ramen en deuren dreunden. Wat een geweldige kracht toch.

6 dec.: een dag van storm en regen. Hier in de buurt een schoorsteen en een telefoonpaal gesneuveld. Ook schade aan het radio distributie-net.

8 dec.: men heeft door de storm losgeraakte mijnen laten springen.

16 dec.: de comedie van de Rederijkers zijn om 3 uur oude tijd gehouden.

25 dec.: vandaag 1^e Kerstdag – vrede op aarde in mensen een welbehagen. Wat lijkt dat nog ver af.

Winter 1940-1941

3 jan.: sterk ijs en hardrijderij schoolkinderen en 's avonds een filmavond in de Brouwerij.

6 jan.: ben een paar maal even wezen schaatsen op de ijsbaan.

16 jan.: naar St. Anna geweest en een formulier gehaald voor het aanvragen van een extra broodkaart.

Griet is ook wezen werken. Het weer was mooi.

17 jan: winter en sneeuw gevallen. De oorlog woedde gisteravond nog al weer fel om ons heen. Vliegmachines, lichtkogels, zoeklichten, afweergeschut, alles weerde zich danig, een betere zaak waardig, hoe lang nog?

18 jan: de weerglazen staan slecht. Het komt met de brandstof krap om.

6 febr.: vanmorgen Elfstedentocht, 9 graden vorst, z.z.o-wind.

11 febr. Het is weer druk in de lucht geweest vannacht.

18 febr.: schietoefeningen der Duitschers met afweergeschut op vliegmachines. Met een zak of korf er achteraan, aan een hele lange lijn.

28 febr.: Vanmorgen vroeg hebben D.H. Groeneveld en ik dienst gehad voor de Luchtbescherming.

1 april: gisteravond met H. Groeneveld gelopen voor de Luchtbescherming.

15 juni: kermis is wel doorgedaan, er was nogal veel publiek.

22 juni: Duitsland en Rusland zijn vanaf vandaag met elkaar in oorlog.

3 juli: Vanmorgen extra brood-, vet- en vleesch kaarten gehaald.

22 aug.: Afweergeschut in werking in de Westhoek door de Duitse oefeningen.

10 nov.: Vingerafdrukken geplaatst op het identiteitsbewijs.

11 nov: vanwege de kou is de kamer weer kleiner gemaakt, koude n.n.o-wind.

29 nov.: de aardappelen weer naar de bult gebracht, ze mogen niet vervoerd worden.

27 dec.: om half 7 's avonds is er een luchtgevecht en een vliegtuig neer geschoten bij de Blikvaart. 3 jonge kerels verloren het leven.

Oorlog is tocht gruwelijk!

28 dec.: de vliegtuig is wel in 3 stukken verspreid neergekomen. Het ware vandaag allemaal nieuwsgierige mensen. Verboden toegang, de Duitsers hielden de wacht.

30 dec.: vandaag zijn de vier militairen hier op het kerkhof begraven. Er was enorme belangstelling.

31 dec.: Weer een jaar vervlogen met al zijn strijd, zijn lief zijn leed in 't niet vergeleed.

Winter 1941/1942.

3 jan.1942. Vandaag extra broodkaarten gehaald en 's avonds filmavond in de Brouwerij van de ANGOB. Veel belangstelling.

Begin januari is het winter, Kinderen schaatsten op de ijsbaan. Later ging Buikstra de vaarten uit op de schaats richting Berlikum Ried, koude n.o wind.

B. is lid geworden van de ijswegencentrale voor 0,25 cent per jaar.

20 jan. heeft de gemeente een schaatstocht van 55 km. door het Bildt georganiseerd. Temperatuur min 19 graden. Enorme deelname, men spreekt van 2200 personen. Het ijs is mooi en geen sneeuw.

22 jan.: Elfstedentocht vandaag.
De hele maand januari veel vorst, sneeuw en veel harde wind.

26 febr.: in het noorden is het 's avonds vaak rumoerig door het schieten met de afweerkanonnen.

24 maart: klompen zijn niet meer te koop. Ik heb bij timmerman Lont aan de O.B.Dijk hakken en zolen onder een paar laten zetten. Klos,klos,klos.....

30 maart: vanmorgen naar het distributiekantoor geweest om wat werkkleren aan te vragen.

6 april: dit is een Paasdag geweest zonder enig kermis (Sloffermet) gedoe aan de O.B.Dijk.

20 mei: brandstofbonnen gehaald.

1 juni: vanavond waren er bepaald al weer Engelschen boven het vliegveld. Er werd weer hevig gevuurd. Hoe lang nog?

7 juni: het is deze week 's nachts weer rumoerig geweest. Vliegmachines, bommen en schieten in deze omtrek.

21 juni: St.Jaarsmet. Mooi weer. De grote kaatspartij. De opkomst was groot. Kermis was zonder kramen, oorzaak oorlog.

22 juni: later volksspelen, geen draaimolen voor de kinderen.

26 juni: vannacht hadden de Engelschen Leeuwarden met een bezoek vereerd. Bij het station nogal wat vernield treinen uit de stad.

12 juli: dikke storm, dikke boom omgewaaid, veel jonge bomen zijn scheef gewaaid. De Kaatspartij van Jong Nederland in Franeker is afgelast.

15 okt.: neef Hendrik Reidinga is ook al opgeroepen in Duitse dienst, maar voorlopig is hij nog in Deventer.

28 okt.: Ons extra rantsoen brood en boter kunnen de werkers der wereld niet meer krijgen. Dus, al weer achteruit, dat is voor ons niet best, hard werken en weinig te eten.

Verder de hele maand oktober en november regen en wind. Erg nat op het land en daarom rot in de aardappels en wortels.

30 dec.: brandstofbon gehaald uit St.Annaparochie.

Winter 1942/1943.

jan.: regen, mist, sneeuwbuien, natte sneeuw en vorst, erg koud in deze maand.

14 jan. door de kou heb ik mijn kamer maar weer kleiner gemaakt.

4 febr.: Groote bedrijvigheid in de lucht, er waren mensen die er 93 stuks hebben geteld. Ze hebben nogal wat geschoten.

17 maart: De klok is vandaag uit de toren gehaald voor oorlogsdoeleinden denkelijk.

27 maart: de lucht is op ogenblik weer vol gerucht van vliegmachines, er wordt ook geschoten.

29 maart: levensmiddelen kaarten gehaald.

30 april: ze zeggen dat de algemene werkstaking is uitgebroken. Hier is alles uit het land vertrokken. Wij moeten 's avonds om 20 over 6 binnen de balken zijn. De toestand is zorgelijk.

1 mei: de hele wereld is in beroering. Overal wordt er gestaakt. De melk gaat niet naar de fabrieken en er is geen mens in het veld te bespeuren. Wat zal dit allemaal worden? Het is wel een bijzondere tijd.

2 mei: er reden vandaag Duitse patrouilles.

4 mei: zelfde weer en zelfde toestand.

5 mei: Overvalwagens reden vanavond op de O.B.Dijk en ook door het dorp. Ik weet niet of ze nog personen hebben meegevoerd.

6 mei: ze hebben van de O.B.Dijk al enkelen opgepakt.

7 mei: de staking is hier afgelopen.

11 mei: neef Hendrik Reidinga is uit Duitschland met verlof thuis. Hij is al 7 maanden daar geweest.

19 mei: naar St.Annaparochie geweest om broodkaarten.

10 juni: neef Willem Reidinga is nog even bij ons geweest en daarna is hij weggevoerd als krijgsgevangene – Wie weet waar hij terecht komt. Wat een wereld!

26 nov.: vanmiddag hele zwermen Engelsche vliegmachines in de lucht, uit het oosten komend.

7 dec.: vandaag een brandstofbon voor het broeihok uit St. Annaparochie gehaald.

8 dec. Vanmorgen weer nieuwe levensmiddelenbonnen opgehaald.

9 dec.: vanmiddag een pond paardevlees gehaald op knipkaart.

11 dec. de lucht was vanmiddag weer vol Engelsche en Amerikaanse vliegmachines.

24 dec.: de Engelsche en Amerikanen trekken maar steeds naar het oosten om hun vernielings werk te volbrengen. Hoe lang nog?

29 dec. allemaal vliegers in de lucht. Er werd geducht geschoten

31 dec.: een jaar is van ons heengegaan. Wat zal het nieuwe geven. De oorlog woelt steeds maar door. Vraagt veler mensen leven....

Winter 1943/1944

5 jan.: vandaag levensmiddelenbonnen gehaald en een paar werkschoenen gevraagd.

19 jan.: formulier gehaald voor de klompen distributie.

29 jan.: bijna alle avonden dreunen en ratelen de deuren en vensters door ontploffende bommen op het afweergeschut.

23 febr.: in Marssum 5 doden vanwege het bombardement.

18 maart: hier komen geëvacueerden uit Zeeland geloof ik.

22 maart: vandaag weer allemaal Amerikanen in de lucht.

10 mei: de Duitschers hebben vandaag Jan Tj. De Vries opgehaald.

2 juni: neef Hendrik Reidinga thuis uit Duitschland

5 aug.: K.D. Groeneveld, oud 35 jaar is door een noodlottig schot van zijn leven beroofd en 8 aug. is hij begraven.

11 aug.: vandaag een schoenenbon uit St. Anna opgehaald.

11 sept. vanavond het vliegveld gebombardeerd, denk ik.

17 sept.: in Beetgumermolen weer 6 slachtoffers van bommen.

4 nov.: vanavond vlogen weer grote koppels vliegtuigen in oostelijke richting.

16 dec.: nu is het elektrisch licht ook afgelopen, het zijn wel donkere dagen voor Kerstmis.

22 dec.: er zijn weer evacués uit Venlo hier gekomen.

Winter 1944 – 1945

9 febr. De gasfabriek in St. Anna is vanmiddag beschoten.

10 febr. de Duitsers hebben vandaag 6 personen uit ons dorp opgepakt en weggevoerd.

Vrede:

16 april: de Duitsers zijn uit St. Anna vertrokken.

Dinsdag 17 april: de Canadese troepen zijn hier gekomen.

20 april: vanavond muziek van de Canadese op de buurt – op hun pijp blaasinstrumenten. Wie had dat ooit nog gedacht.

22 april: op het Zuideinde stonden vanmorgen weer 4 zware tanks. Het gros van de van de eerste groep Canadezen was weer vertrokken. De waddeneilanden van Duitsers gezuiverd. Dat is geloof ik niet waar.

26 april: de Canadese met hun tanks zijn weer vertrokken. Er zijn nu weer Engelschen gekomen. Hun tenten staan op het kaatsveld.

3 mei: Berlijn door de Russen overvleugeld

5 mei: de Duitsers in Nederland, Denemarken en Noordwest Duitsland hebben zich overgegeven.

6 mei: het muziekkorps is door het dorp gegaan, de Engelschen een serenade gebracht, 's avonds bal met veel mensen.

7 mei: de gruwelijkste aller oorlogen is afgelopen.

12 mei: Voetbalwedstrijd tussen een elftal van St.Jacob tegen de Engelschen.
Uitslag 4-1 voor St.Jacob.

15 mei: groot feest met muziek vanaf de toren, optocht met versierde wagens.
's avonds prachtig vuurwerk op het kaatsveld. Een grote menigte was aanwezig

17 mei: vanmorgen bericht ontvangen uit Leeuwarden, dat neef Willem K. Reidinga
na twee jaar krijgsgevangen geweest te zijn in Duitschland. Is gezond en wel
teruggekeerd.

20 mei: de Engelschen zijn nu ook uit ons dorp vertrokken naar Duitschland.

27 mei: er vertrekken evacués naar het zuiden.

3 juni: wij leven wel in een bijzondere tijd. De evacués zijn weer vertrokken.
Vanmorgen vroeg nog weer een paar vrachtwagens propvol – hoewel het maar naar
huis toe gaat, zal het wel geen prettig reizen wezen.

10 juni: vandaag zijn de laatste evacués weer naar Venlo vertrokken.

17 juni: St.Jaarsmet. Er staan weer wat tenten, maar er is nog niks te koop.
Over het algemeen is alles schaars, laat staan te koop, alles is nog op de bon.

1 juli: vandaag bericht ontvangen dat neef Hendrik Reidinga uit Duitschland naar
huis is gekomen. Hij is 5 weken onderweg geweest.

6 sept. Nog even bij de volksspelen van het het bevrijdingsfeest geweest.

19 sept.: nieuw geld gehaald uit St.Anna en oud geld ingeleverd bij de spaarbank in
St.Jacob.

14 nov. er zijn nog altijd textielbonnen nodig.

Bonkaarten met nrs. waarvoor het bestemd was:

A 465	brood
A 466	suiker
A 467	melk
A 464	koffie
A 460	aardappelen
419	50 gram vet
420	brood
421	“
422	“
423	gort produkten
424	kaas
425	pudding
426	verf-middelen
427	boter
428	vleesch
429	aardappelen
430	peulvruchten
431	zout
417	zeep

@ Bildts Aigene